

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О ДИНАРИЗАЦИЈИ
ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ**

Март 2017. године

Београд, јул 2017. године

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и повећале ефикасност монетарне политике. Да би се процес динаризације подржао, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. године *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*.

У складу с тим документом, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно извештавају јавност о употреби динара у домаћем финансијском систему. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије* као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавности се пружају на увид дешавања у сегменту динарског тржишта и указује на мере и активности које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Приступ јавности тим информацијама омогућиће да се боље разуме неопходност заштите од ризика промене девизног курса, као и неопходност мера и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на интернет презентацији Народне банке Србије (www.nbs.rs).

Стратегија динаризации

Стратегија динаризации у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризации је најопштијег карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба подразумевају активности усмерене ка успостављању макроекономског окружења које карактеришу ниска и стабилна инфлација, стабилан финансијски систем и одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на активно промовисање динарских инструмената и тржишта, с посебним акцентом на развој тржишта динарских обвезница. Развој динарске криве приноса је важна окосница овог стуба.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области, сарађујући с банкарским сектором на увођењу и развоју основних инструмената заштите од девизног ризика како на међубанкарском тржишту тако и у пословању с клијентима.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

д.с. – десна скала

ЕБРД – Европска банка за обнову и развој

л.с – лева скала

млн – милион

млрд – милијарда

NPL – проблематични кредити

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

ХоВ – хартије од вредности

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I.	Динаризація финансијског система Србије	1
1.	Пласмани привреди и становништву	1
2.	Новоодобрени кредити привреди и становништву	3
3.	Депозити привреде и становништва	5
4.	Динарска и девизна штедња	6
5.	Јавни дуг	7
II.	Инструменти заштите од девизног ризика	9
1.	Своп аукције девиза Народне банке Србије	9
2.	Коришћење инструмената заштите од девизног ризика	10
	Методолошке напомене	12
	Списак графикана и табела	13

I. Динаризација финансијског система Србије

Показатељи динаризације финансијског система су у Т1 2017. забележили дивергентна кретања. Динаризација пласмана је повећана, док је динаризација депозита и јавног дуга смањена.

1. Пласмани привреди и становништву

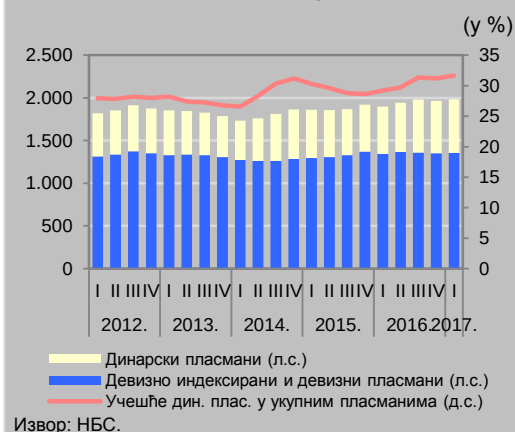
Динаризација пласмана привреди и становништву је у Т1 2017. повећана, чему је допринео и пораст кредитирања становништва у динарима.

Пласмани привреди и становништву су у Т1 2017. повећани (за 17,0 млрд динара). Тај раст је највећим делом био условљен растом динарских пласмана (за 14,4 млрд динара), па је њихово учешће у укупним пласманима повећано за 0,5 п.п., на 31,7%. Искључујући ефекат промене девизног курса,¹ овај показатељ је крајем Т1 износио 32,8%, или за 0,6 п.п. више него у претходном тромесечју. Историјски, у Т1 2017. је достигнут до сада највиши ниво динаризације пласмана привреди и становништву.²

Посматрано по секторима, пласмани становништву су наставили да расту, док су, услед сезонски уобичајеног нижег обима активности почетком године и интензивних активности банака по питању смањења *NPL*, пласмани привреди смањени у односу на претходно тромесечје.

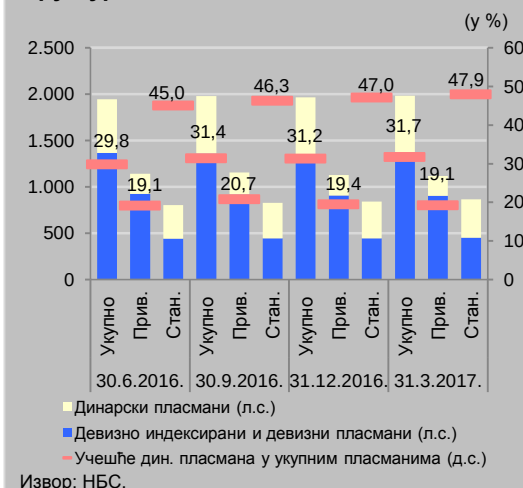
Пласмани становништву су током Т1 расли из месеца у месец, тако да су крајем тромесечја били већи за 25,5 млрд динара у односу на крај прошле године. Више од половине овог раста је остварено у марту, а расту и даље највише доприносе динарски пласмани (за 19,1 млрд динара), у оквиру којих су најзаступљенији готовински кредити (укључујући кредите за рефинансирање), који се махом одобравају на рокове дуже од пет година. Валутно индексиран и девизни пласмани становништву су у Т1 забележили најдинамичнији тромесечни раст у протекле две године захваљујући опоравку стамбених кредита. И поред тога, тај раст (6,4 млрд динара) био је скромнији у поређењу с динарским пласманима, па је настављен раст динаризације пласмана становништву. Тако је учешће динарских пласмана у укупним пласманима становништву крајем Т1 износило 47,9%, што представља тромесечни

Графикон I.1.1. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Извор: НБС.

Графикон I.1.2. Секторска структура пласмана

Извор: НБС.

¹ Обрачунато по курсу динара према евр, америчком долару, швајцарском франку, британској фунти и јапанском јену на дан 30. септембра 2014, узимајући у обзир валутну структуру потраживања по основу кредита.

² Подаци о нивоу динаризације пласмана привреди и становништву расположиви су од јула 2008. године.

раст за 0,8 п.п.³

За разлику од пласмана становништву, пласмани привреди су у Т1 смањени (за 8,5 млрд динара) услед деловања сезонски условљених фактора, као и отписа потраживања и продаје *NPL* банака лицима ван банкарског сектора. Наведени фактори добрим делом су утицали на пад динарских, као и валутно индексираних и девизних пласмана привреди. При томе, динарски пласмани исказали су израженији пад од девизних и валутно индексираних пласмана, што се одразило на смањење њиховог учешћа у укупним пласманима привреде у Т1 за 0,3 п.п., на 19,1% крајем марта.⁴

У структури потраживања банака од привреде, смањена су потраживања и од јавних предузећа и од привредних друштава, и то пре свега у сектору саобраћаја, комуникација, као и у рударству и прерађивачкој индустрији. У структури пласмана по наменама, и даље доминирају кредити за ликвидност и обртна средства (44,2%), где је и проценат динаризације највећи. Поред тога, захваљујући опоравку инвестиционе активности, у портфељу банака у великој мери су заступљени и инвестициони кредити (31,1%), који се и даље, по правилу, одобравају уз уговарање валутне клаузуле.

³ По искључењу ефекта промене девизног курса, то учешће је повећано за 0,9 п.п., на 49,5%.

⁴ Искључујући ефекат промене девизног курса, овај показатељ је смањен за 0,2 п.п., на 19,9%, колико је износио крајем Т1.

2. Новоодобрани кредити привреди и становништву

У условима сезонски мањег кредитирања привреде, у Т1 је повећана динаризација новоодобраних кредита привреди и становништву.

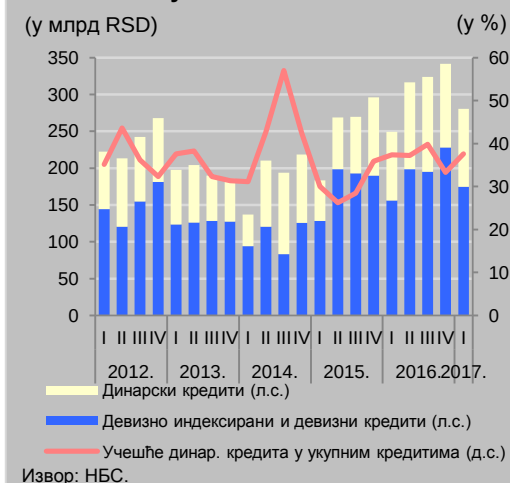
Након рекордно високог износа новоодобраних кредита у Т4 2016,⁵ банке су у Т1 пласирале привреди и становништву 280,3 млрд динара новоодобраних кредита, или за 61,5 млрд динара мање него у претходном тромесечју. То је у највећој мери резултат мањег износа новоодобраних валутно индексираних и девизних кредита (за 53,2 млрд динара) у условима сезонски уобичајеног нижег кредитирања привреде почетком године. Новоодобрани динарски кредити смањени су у релативно мањој мери (за 8,3 млрд динара), па је повећана њихова заступљеност у укупним новоодобраним кредитима (за 4,3 п.п., на 37,6%).

Уобичајено за почетак године, износ новоодобраних кредита привреди је у Т1 смањен и био је за око четвртину мањи у односу на претходно тромесечје (за 65,4 млрд динара). У структури кредита привреди, највише је смањен износ валутно индексираних и девизних кредита (за 55,3 млрд динара), док су динарски кредити смањени у мањој мери (за 10,0 млрд динара). И поред тога, привреда се приликом финансирања код банака и даље претежно ослања на валутно индексираних и девизне кредите. Тако је у Т1 19,5% новоодобраних кредита привреди пласирано у динарима, што је за 1,1 п.п. више него у Т4 2016.

Посматрано по наменама, смањење новоодобраних кредита у Т1 последица је првенствено мањег износа кредита за финансирање обртних средстава (за 32,9 млрд динара). Кредити ове категорије сразмерно су смањени у динарском и девизном знаку, па је степен динаризације тих кредита остао приближно непромењен (20,8%). Банке су привреди одобриле и мање инвестиционих кредита (за 16,4 млрд динара). Ови кредити чине око четвртину износа новоодобраних кредита и, по правилу, уговорени су уз примену валутне клаузуле (95,9%).

Обим новоодобраних кредита становништву је у Т1 достигао 99,6 млрд динара, што представља историјски највећи износ.⁶ Од почетка године ови кредити су из

Графикон I.2.1. Учешће динарских кредита у новоодобраним кредитима привреди и становништву

⁵ Подаци о новоодобраним кредитима расположиви су од Т4 2010. године.

⁶ Подаци о новоодобраним кредитима расположиви су од Т4 2010. године.

месеца у месец бележили раст, да би у марту био одобрен њихов до сада највећи месечни износ (44,0 млрд динара). У поређењу с Т4 2016, износ новоодобрених кредита становништву повећан је за 3,9 млрд динара, при чему су валутно индексирани и девизни кредити повећани у нешто већој мери од динарских. И поред тога, у структури новоодобрених кредита становништву и даље доминирају динарски кредити (70,5%), мада је њихова заступљеност била мања у поређењу с претходним тромесечјем (за 1,1 п.п.).

Раст новоодобрених кредита становништву је и у Т1 био вођен повећањем готовинских кредита. Ти кредити чине готово 60% новоодобрених кредита становништву и даље се, по правилу, одобравају у динарима (преко 99%), углавном с роком отплате преко пет година (72%). У складу с повољним кретањима на тржишту некретнина и релативно повољним условима задуживања код банака, настављен је и раст стамбеног кредитирања. Ти кредити су у Т1 учествовали у новоодобреним кредитима са 18% и готово у потпуности се одобравају уз уговарање валутне клаузуле.

3. Депозити привреде и становништва

Динарски депозити привреде и становништва су у Т1 смањени, а девизни депозити повећани. Динаризација депозита привреде и становништва је због тога смањена.

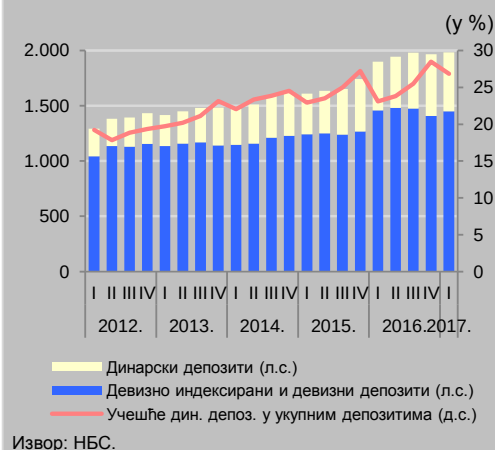
Након три тромесечја раста, депозити привреде и становништва су у Т1 смањени. Крајем марта 2017. они су износили 1.936,7 млрд динара, што је за 5,2 млрд динара мање него пре три месеца. Смањење депозита резултат је нижег износа средстава на динарским рачунима (за 27,0 млрд динара), и то првенствено на рачунима привреде. Девизни депозити су повећани, што је добрим делом последица наставка раста девизне штедње. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва због тога је смањено са 28,8%, колико је износило крајем 2016,⁷ на 27,5%.

У структури депозита привреде, посебно је било изражено смањење динарских депозита (за 24,8 млрд динара), што је и уобичајено за почетак године. Веће смањење исказано је на трансакционим рачунима предузећа, док су њихови динарски штедни и орочени депозити код банака забележили умеренији пад. Највише су смањена средства на динарским рачунима предузећа из области трговине и прерађивачке индустрије, као и на рачунима јавних предузећа из области енергетике која су у овом периоду извршавала плаћања по основу већег увоза енергената. За разлику од динарских депозита, износ средстава на девизним рачунима и динарски индексирани депозити предузећа наставили су да се повећавају. Крајем марта њихов износ је достигао 2,5 млрд евра, што је за 38 млн евра више у поређењу с крајем прошле године.

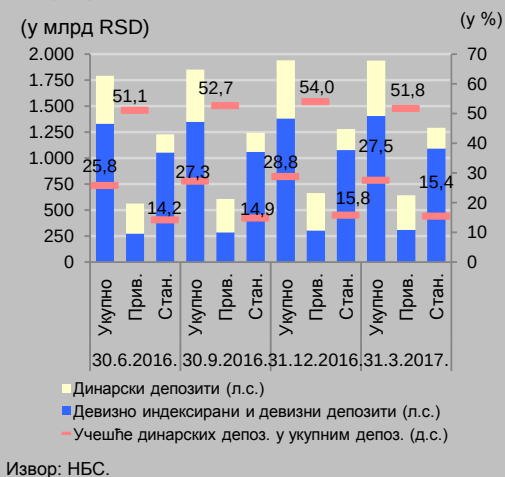
У условима смањења износа средстава на динарским и повећања средстава на девизним рачунима предузећа, у Т1 је смањена динаризација депозита привреде. Крајем марта она је износила 51,8%, што је за 2,3 п.п. мање у поређењу с крајем прошле године.

За разлику од депозита привреде, депозити становништва су у Т1 повећани (за 13,7 млрд динара) услед раста девизних депозита. Динарски депозити становништва су у истом периоду смањени првенствено по основу мањег износа средстава на текућим рачунима грађана. Степен динаризације депозита становништва због тога је смањен на 15,4% крајем Т1, са 15,8% крајем 2016.

Графикон I.3.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Графикон I.3.2. Секторска структура депозита

⁷ По искључењу ефекта промене девизног курса, то учешће је смањено за 1,3 п.п., на 28,6%.

4. Динарска и девизна штедња

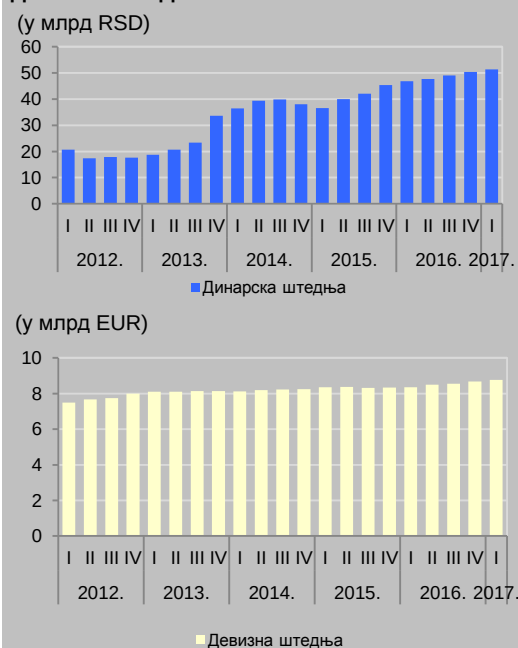
Динарска и девизна штедња су од почетка године расле сличним темпом, па је учешће динарске штедње у укупној штедњи остало непромењено у поређењу с крајем прошле године (4,5%).

Динарска штедња је наставила да расте и у 2017. години. Од почетка године она је повећана за 0,9 млрд динара и крајем марта је износила 51,3 млрд динара, што је њена до сада највиша вредност. Дужи период ниске и стабилне инфлације, релативна стабилност девизног курса, више каматне стопе и повољнији порески третман у односу на девизну штедњу подстичу њен раст.

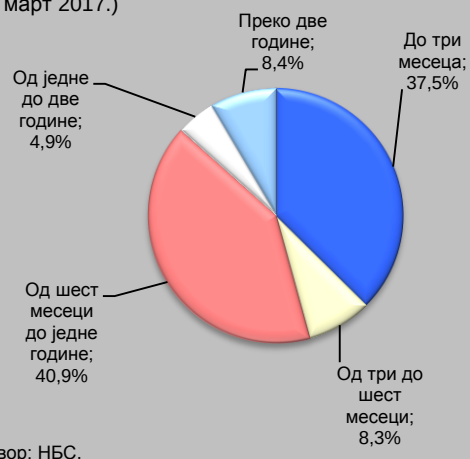
Слично као у претходном тромесечју, раст динарске штедње у Т1 био је резултат повећања депозита положених на рок краћи од једне године (за 1,3 млрд динара), док је штедња положена на дуже рокове доспећа смањена (за 0,4 млрд динара). То је условило наставак промене у рочној структури динарске штедње у корист штедње положене на период краћи од годину дана, која је крајем Т1 чинила 87% укупне динарске штедње.

Грађани су у Т1 повећали и износ девизне штедње у банкама, па је и девизна штедња достигла нови највиши ниво. Од почетка године укупан износ средстава на девизним рачунима грађана повећан је за 95,4 млн евра и крајем марта је достигао 8.769,1 млн евра. У рочној структури девизне штедње и даље се бележи повећање средстава депонованих на рокове краће од годину дана (за 230,7 млн евра), и то највише штедње по виђењу. Износ штедње положене на дуже рокове је смањен (за 135,2 млн евра), првенствено услед смањења износа штедних улога орочених на рок од једне до две године. Тиме је повећана заступљеност штедње положене на рокове краће од годину дана, која је крајем Т1 чинила 82% укупне девизне штедње.

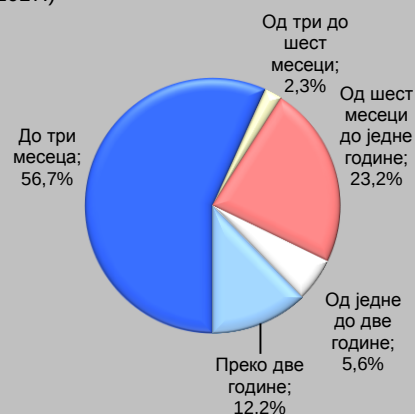
Графикон I.4.1. Динарска и девизна штедња

Графикон I.4.2. Рочна структура динарске штедње (31. март 2017.)

Графикон I.4.3. Рочна структура девизне штедње (31. март 2017.)

5. Јавни дуг

Држава је у Т1 смањила задужење у девизама и у динарима. Учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу је смањено, делом услед већег ослањања на финансирање у девизама на домаћем тржишту ХоВ.

Крајем Т1 јавни дуг је износио 3.043,1 млрд динара, што је за 21,5 млрд динара мање него крајем прошле године. Смањен је износ дуга у свим валутама задужења изузев у еврима. Највише је смањено задужење у динарима (за 17,3 млрд динара, или за 2,7%) услед мањег новог задужења у односу на отплату дуга по основу доспелих динарских ХоВ емитованих на домаћем тржишту. У поређењу с задужењем у динарима, девизни део јавног дуга је у овом периоду смањен у мањој мери (изражено у динарима, укупно за 4,2 млрд динара, или за 0,2%).

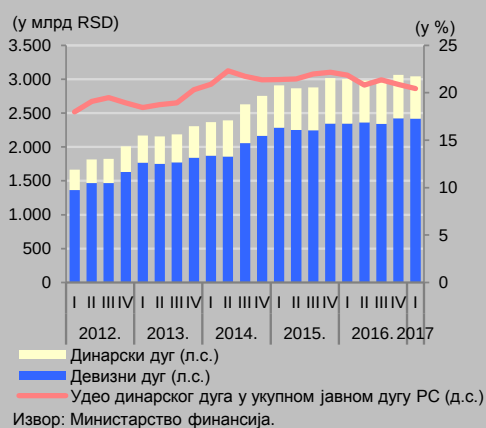
У структури девизног дела јавног дуга, првенствено је смањено задужење у доларима (за 55,7 млн евра), и то у највећој мери по основу отплате дела дуга према Париском клубу поверилаца и кредиторима из билатералних међудржавних аранжмана.

Износ јавног дуга у еврима је, међутим, повећан (за 67,6 млн евра), највише по основу задужења код међународних кредитора⁸ и по основу емитовања државних ХоВ на домаћем тржишту. С друге стране, држава се у тој валути раздуживала највише по основу регулисања раније датих гаранција јавним предузећима.

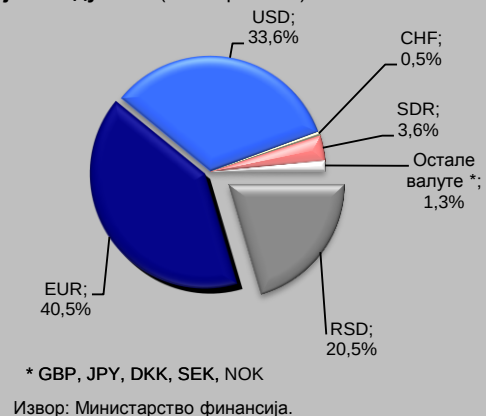
Као последица наведених кретања, у структури јавног дуга смањено је учешће јавног дуга у динарима (за 0,4 п.п., на 20,5%). Јавни дуг у еврима и доларима и даље чини највећи део јавног дуга (40,5% и 33,6%, респективно). Међувалутне промене које су у претходном периоду знатно утицале на структуру јавног дуга у Т1 су допринеле већој заступљености дуга у еврима, односно мањој заступљеност дуга у доларима у укупном јавном дугу.⁹

По основу ХоВ емитованих на домаћем тржишту, јавни дуг је крајем Т1 износио 995,0 млрд динара, што је за 5,7 млрд динара мање него крајем прошле године. Држава је на том тржишту смањила задужење по основу динарских, а повећала задужење по основу девизних ХоВ. Учешће динарских ХоВ у портфељу државних ХоВ због тога је

Графикон I.5.1. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу

Графикон I.5.2. Валутна структура јавног дуга РС (31. март 2017)

Графикон I.5.3. Рочна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту (стања на крају тромесечја) (у млрд RSD)

⁸ Претежно IBRD – за финансирање реструктурирање државних предузећа, развој јавне управе и инфраструктурне пројекте.

⁹ Евро је у Т1 апрецирао у односу на долар за 1,3%.

смањено са 63,3% с краја прошле године на 61,9%.

Портфељ динарских ХоВ рокова доспећа преко годину дана у Т1 је забележио смањење (за 17,4 млрд динара) и крајем марта 2017. износио је 615,0 млрд динара. То је резултат доспећа државних ХоВ нешто краћих рокова доспећа (53 недеље и три године). С друге стране, држава се задуживала на дуже рокове, тако да је повећала задужење ХоВ рока доспећа седам година.

Што се тиче ХоВ са иницијалним роковима доспећа до годину дана, држава је почетком марта емитовала ХоВ рочности шест месеци. Емисија ових ХоВ временски одговара доспећу раније емитованих ХоВ исте оригиналне рочности, тако да је портфељ ових ХоВ током читавог периода остао готово непромењен (износи 0,8 млрд динара, или 0,1% вредности укупног портфеља динарских државних ХоВ). Наведена кретања допринела су томе да просечна преостала рочност портфеља динарских државних ХоВ остане непромењена у поређењу с крајем прошле године (27,1 месец).

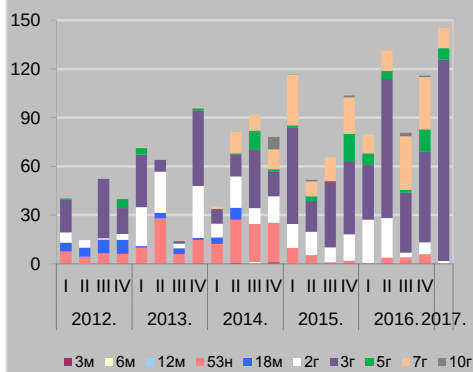
По основу девизних државних ХоВ емитованих на домаћем тржишту, јавни дуг је повећан за 81,3 млн евра и крајем Т1 је достигао 3.058,6 млн евра. Тај раст је готово у целости резултат задужења по основу емитовања ХоВ петогодишње и десетогодишње рочности (у износу од 98,4 и 82,1 млн евра, респективно), а у мањој мери и по основу обвезница иницијалне рочности три године (42,5 млн евра). С друге стране, смањен је портфељ ХоВ рочности две године и 53 недеље (за 95,3 и 46,6 млн евра, респективно).

На секундарном тржишту у Т1 је остварен промет државних динарских ХоВ у износу од 145,1 млрд динара, од чега је око 4,8 млрд динара реализовано на Београдској берзи. У поређењу с Т4 2016, секундарни промет је био већи за 29,3 млрд динара, што је нешто више од трећине.

Раст секундарног промета у целости је резултат већег трговања ХоВ иницијалних рочности три године, па су ове ХоВ имале и највеће учешће у секундарном трговању (85%). Трговање непосредно након салдирања примарне продаје ХоВ било је релативно скромно (око 2,5 млрд динара, или 1,7% укупног промета ових ХоВ на секундарном тржишту).

Графикон I.5.4. Секундарни промет динарских државних ХоВ

(у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија и ЦРХоВ.

Графикон I.5.5. Секундарни промет динарских државних ХоВ по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања примарне продаје

(у млрд RSD)

Извор: Министарство финансија и ЦРХоВ.

II. Инструменти заштите од девизног ризика

1. Свop аукције девиза Народне банке Србије

Народна банка Србије је у току Т1 2017. наставила да организује редовне тромесечне и двонедељне свop аукције девиза.

У току Т1 организоване су 24 редовне тромесечне свop аукције девиза, на којима је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 48,5 млн евра. Највећа реализација на тромесечним свop аукцијама девиза забележена је у марту, када је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 21,0 млн евра.

Народна банка Србије је организовала и 26 редовних двонедељних свop аукција девиза, на којима је свop продала и свop купила по 105,0 млн евра (18,0 млн евра у претходном тромесечју). Највећа реализација на двонедељним свop аукцијама девиза забележена је у марту, када је Народна банка Србије свop продала и свop купила по 41,0 млн евра.

На свим аукцијама које је организовала Народна банка Србије је свop продавала и свop куповала исти износ девиза, и то с позитивном разликом у свop поенима, што потврђује да постоји интерес за развој међубанкарске свop трговине, односно међубанкарског свop тржишта у земљи.

Ради управљања својом ликвидношћу, банке су у току Т1 закључиле 12 међубанкарских свop трансакција купопродаје девиза за динаре, чија је укупна вредност 112,8 млн евра (у претходном тромесечју 32,6 млн евра). Просечна пондерисана рочност тих трансакција била је седам дана.

Табела II.1.1. Свop трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци
(у млн EUR)

Период	Свop продаја девиза	Свop куповина девиза
2012.	171,0	188,0
2013.	124,0	124,0
2014.	180,0	180,0
2015.	550,5	550,5
2016.	440,0	440,0
2017. Т1	153,5	153,5
Укупно 2017.	153,5	153,5

Извор: НБС.

Табела II.1.2. Свop трансакције Народне банке Србије у 2017. години, месечни подаци
(у млн EUR)

Месец	Свop продаја девиза		Свop куповина девиза	
	3М	2Н	3М	2Н
Јануар	12,0	25,0	12,0	25,0
Фебруар	15,5	39,0	15,5	39,0
Март	21,0	41,0	21,0	41,0
Укупно Т1	48,5	105,0	48,5	105,0
Укупно 2017.	48,5	105,0	48,5	105,0

Извор: НБС.

2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Током Т1 2017. резиденти су с банкама закључили трансакције терминске куповине девиза за динаре у укупном износу од 202 млн евра, што је за 39,7 млн евра више него у претходном тромесечју.

Учешће терминске куповине у укупној куповини девиза резидената од банака у Т1 је износило 6,7% (5,0% у претходном тромесечју) и било је највише у марту – 8,2%,¹⁰ што је највиши ниво од када Народна банка Србије прикупља податке (јануар 2012). Укупно 11 домаћих предузећа у Т1 је користило могућност заштите од девизног ризика путем закључивања ове врсте трансакција с банкама. Просечна пондерисана рочност терминске куповине девиза износила је 31 дан, при чему је најдужа просечна пондерисана рочност забележена у марту – 64 дана. Просечна вредност уговора о терминској куповини девиза резидената износила је 1,0 млн евра.

У погледу валутне структуре терминске куповине девиза, доминантно је било учешће евра – 67,9%. Учешће америчког долара је износило 32,1%.

У Т1 су забележене четири трансакције терминске продаје девиза од стране два резидента у укупном износу 5,2 млн евра и просечне пондерисане рочности 321 дана (4,7 млн евра у претходном тромесечју).

Табела II.2.1. Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци

Период	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
2012.	754,7	38	6,7	1,3	18	0,0
2013.	533,8	24	5,0	1,4	39	0,0
2014.	430,0	24	5,0	0,8	49	0,0
2015.	531,0	16	4,8	1,5	77	0,0
2016.	450,5	22	3,9	12,9	263	0,1
2017. Т1	202,0	31	6,7	5,2	321	0,2
Укупно 2017.	202,0	31	6,7	5,2	321	0,2

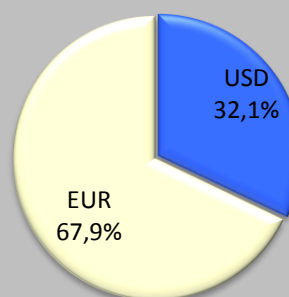
Извор: НБС.

Табела II.2.2. Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2017. години, месечни подаци

Месец	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
Јануар	36,0	13	3,8	1,4	364	0,2
Фебруар	70,2	23	7,8	1,4	365	0,2
Март	95,8	64	8,2	2,4	268	0,3
Укупно Т1	202,0	31	6,7	5,2	321	0,2
Укупно 2017.	202,0	31	6,7	5,2	321	0,2

Извор: НБС.

Графикон II.2.1. Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т1 2017.

Извор: НБС.

¹⁰ Учешће терминске куповине од 8,2% у укупној куповини девиза резидената од банака забележено је и у децембру 2016. године.

Табела А. Преглед показатеља динаризації
(у %)

Период*	Учешће динарских у укупним пласманима, постојећи послови			Учешће динарских у укупним кредитима, нови послови**			Учешће динарских у укупним депозитима, постојећи послови			Учешће динарске штедне у укупној штедњи становништва	Учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу
	Привреда	Становништво	Укупно	Привреда	Становништво	Укупно	Привреда	Становништво	Укупно		
2008.	33,8	22,2	29,2				50,3	12,5	27,6	2,5	2,6
2009.	26,2	22,1	24,7				52,5	10,9	25,6	2,1	12,8
2010.	32,2	27,6	30,5	41,8	50,5	43,4	45,0	8,5	19,8	1,8	14,6
2011.	27,3	32,6	29,2	33,3	44,0	36,0	44,9	10,1	21,5	2,4	16,1
2012.	24,2	35,1	28,0	31,0	59,6	36,5	43,9	8,8	19,3	1,9	19,1
2013.	20,0	37,9	26,8	24,7	63,6	35,0	52,4	11,5	23,1	3,5	20,3
2014.	25,0	41,0	31,2	33,2	71,7	44,2	53,6	12,3	24,5	3,7	21,4
2015.	19,3	42,8	28,6	16,8	67,8	30,3	55,6	13,9	27,2	4,3	22,2
2016.	19,4	47,0	31,2	21,5	74,1	36,8	54,0	15,8	28,8	4,5	20,9
2017. I	19,1	47,9	31,7	19,5	70,5	37,6	51,8	15,4	27,5	4,5	20,5

* Показатељи се односе на крај периода, уколико није наведено другачије.

** Показатељи су добијени на основу података о износу новоодобрених кредита банака у току периода. Показатељи за 2010. годину односе се на период септембар - децембар 2010.

Методолошке напомене

1. Под пласманима се подразумевају динарски и девизни (у које су укључени и валутно индексирани) кредити, дати депозити, ХоВ, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом се подразумева валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
2. Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса узет је у обзир курс динара према еврџ, швајцарском франку и америчком долару.
3. Према методологији Европске централне банке, у категорију новоодобрених кредита укључују се и репрограмирани кредити.
4. У складу с методологијом Европске централне банке, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву и предузетници.
5. Депозити обухватају динарске и девизне (у које су укључени и валутно индексирани) депозите.

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	1
I.1.2.	Секторска структура пласмана	1
I.2.1.	Учешће динарских кредита у укупним новоодобраним кредитима привреди и становништву	3
I.3.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	5
I.3.2.	Секторска структура депозита	5
I.4.1.	Динарска и девизна штедња	6
I.4.2.	Рочна структура динарске штедње (31. март 2017)	6
I.4.3.	Рочна структура девизне штедње (31. март 2017)	6
I.5.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу	7
I.5.2.	Валутна структура јавног дуга РС (31. март 2017)	7
I.5.3.	Рочна структура државних ХоВ (стања на крају тромесечја)	7
I.5.4.	Секундарни промет динарских државних ХоВ	8
I.5.5.	Секундарни промет по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ	8
II.2.1.	Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т1 2017.	10

Табеле

II.1.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	9
II.1.2.	Своп трансакције Народне банке Србије у 2017. години, месечни подаци	9
II.2.1.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци	10
II.2.2.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2017. години, месечни подаци	10
A	Преглед показатеља динаризації	11